

ZWARTE ZATERDAG

DE DODEN VAN 5 AUGUSTUS 1944

©Albert Metselaar, 2021 albertmetselaar@home.nl

Stoomlocomotief 3798, op 5 augustus 1944 vernietigd, ten noorden van Hoogeveen.

Er waren 44 doden en er werd gesproken van 141 gewonden.

De mensen stierven in de toenmalige situatie in de gemeente Ruinen, of na afloop elders in een ziekenhuis. Nu is het gebied gemeente Hoogeveen.

Overleden bij de treinbeschieting aan de Wijsterseweg op 5 augustus 1944:

Menne Roukes

40 jaar, echtgenoot van Berendje Scholtens, geboren te Veendam, werkmán, wonende te Veendam, zoon van Berend Christiaan Roukes en van Hilje Bijl, beiden overleden.

Harke de Poel

46 jaar, echtgenoot van Jansje Teesink, geboren te Veendam, incasseerder, wonende te Hengelo, zoon van Klaas Jan de Poel, zonder beroep, en Egbertje de Poel, zonder beroep, beiden wonende te Kloosterburen.

Ida de Jong

59 jaar, van echt gescheiden, was echtgenote van Derk Prins, geboren te Borger, zonder beroep, wonend te 's Gravenhage, dochter van Jan de Jong en van Harmina Nuismer, beiden overleden.

Freerkje Van der Werf-Van Calker

33 jaar, echtgenote van Jakob van der Werf, geboren te Slochteren, zonder beroep, wonende te Zuidlaren, dochter van Freerk van Calker, landarbeider, en Martie Woltier, zonder beroep, beiden wonend te Slochteren.

Frans Bottema

48 jaar, geboren te Ulrum, garnalenvisser, wonende te Ulrum, zoon van Jan Bottema, zonder beroep, wonende te Ulrum, en van Jantje Mellema, overleden.

Stoffer Beuving

67 jaar, echtgenoot van Geertruida van Wierema, geboren te Peize, bankwerker, wonende te Enschede, zoon van Hendrik Beuving en Ipkien Tuinman, beiden overleden.

Maria Christina

Verplancke-Pikaar

55 jaar, echtgenote van Johannes Verplancke, geboren te Leiden, zonder beroep, wonende te Leiden, dochter van Paulus Pikaar en van Annigje Slingerland, beiden overleden.
Moeder van 14 kinderen.

Baltus Spieard

(Grote foto hierna.)

29 jaar, echtgenoot van Jantina Johanna Jager, geboren te Muntendam, fabrieksarbeider, wonende te Veendam, zoon van Gerrit Spieard, arbeider, en Wubbina Scheppers, zonder beroep, beiden wonende te Muntendam.

Antonia Johanna Willemse-Gerdzen

(Foto links)

29 jaar, weduwe van Hendrik Bartel Willemse, geboren te Rotterdam, zonder beroep, wonende te Rotterdam, dochter van Cornelis Gerdzen, zonder beroep, wonende te Rotterdam, en van Johanna Cornelia van Es, overleden. Ook haar moeder stierf bij de trein.

Johanna Cornelia Gerdzen-Van Es

(Foto links.)

55 jaar, echtgenote van Cornelis Gerdzen, geboren te Rotterdam, zonder beroep, wonende te Rotterdam, dochter van Antonie van Es en van Hendrika Voorzicht, beiden overleden.

Adolf Brader

25 jaar, verloofd met Trijntje Smand, geboren te Winschoten, distributie-ambtenaar, wonende te Assen, zoon van Lukas Brader, hulpbesteller bij de posterijen en telegrafie, en van Hendrikje Warris, zonder beroep, beiden wonende te Assen.

Trijntje Smand

(Foto links.)

22 jaar, verloofd met Adolf Brader en samen met hem betrokken bij de hulp aan onderduikers, geboren in de gemeente Westerbork, distributie-ambtenares, wonende in de gemeente Westerbork (Nieuweroord), dochter van Albert Smand, smid, en van Aaltje Sok, zonder beroep, beiden wonende in de gemeente Westerbork (Nieuweroord).

Jacobus Johannes Marijnus van Gastel

18 jaar, geboren te Breda, kolenbezorger, wonende te Breda, zoon van Jacobus Antonius Gerardus Marinus van Gastel, brandstoffenhandelaar, en van Maria Wilhelmina Digners, zonder beroep, beiden wonende te Breda.

Adrianus Dammers

48 jaar, echtgenoot van Reina Kluin, geboren te Loon op Zand, letterzetter, wonende te 's Gravenhage, zoon van Jacob Dammers en van Louisa van Hemert, beiden overleden.

Johannes Franciscus van Beek

52 jaar, echtgenoot van Hendrikje Fial, geboren te Amsterdam, reiziger, wonende te Groningen, zoon van Leonardus van Beek en van Johanna Fransina Teunissen, beiden overleden.

Dirk Kaptein

50 jaar, echtgenoot van Abeltje Jantina Westerdiep, geboren te Loosduinen, wasindustrieel, wonende te 's Gravenhage, zoon van Teunis Kaptein en van Antje Rietveld, beiden overleden.

Magdalena Sofie van Wijngaarden-Bohris

42 jaar, echtgenote van Johannes Gerardus van Wijngaarden, geboren te Mannheim, zonder beroep, wonende te Ysselstein, dochter van Karel Ludwic Bohris en van Barbara Bacher, beiden overleden.

Hendrika Johanna Klinkenberg

4 jaar, geboren te Amsterdam, zonder beroep, wonende te Ysselstein, dochter van Maria Adriana Klinkenberg, overleden.

Liesbetje Schenk

52 jaar, geboren te Appingedam, kantoorbediende, wonende te Utrecht, dochter van Klaas Schenk, zonder beroep, wonende te Utrecht, en van Neelke Mulder, overleden.

Wolter Wolbring

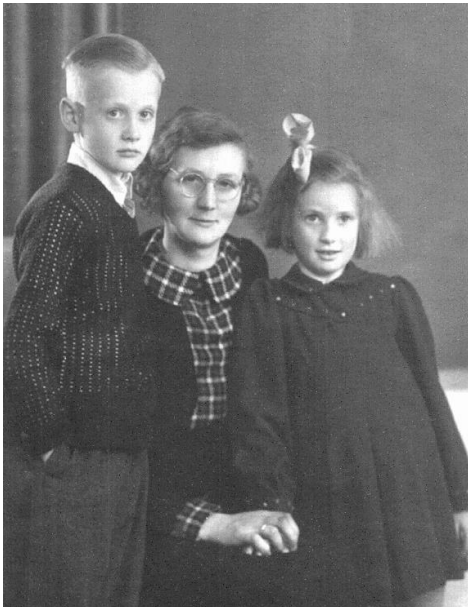
44 jaar, echtgenoot van Cornelia Piaternella van Hengelaar, geboren te Valburg, automobielschilder, wonende te Sassenheim, zoon van Stientie Wolbring.

Nijsina Stoffels

30 jaar, echtgenote van Geuko Busscher, geboren te Groningen, zonder beroep, wonende te Groningen, dochter van Johannes Wilhelmus Stoffels, kleermaker, en van Henderika Wieringa, zonder beroep, uit Groningen.

Antonie van Dijk

42 jaar, getrouwd met Christina Antonia Raben, geboren te Groningen, administrateur van het provinciaal bestuur, wonende te 's Gravenhage, zoon van Stoffer van Dijk, overleden, en Lieuwkje Vegter, zonder beroep, wonende te Haarlem.

Geertje Ruijneman-Zwaanstra

35 jaar, echtgenote van Jan Albertus Ruijneman, eerder weduwe van Egbert Koops, geboren te Assen, zonder beroep, wonende te Den Helder, dochter van Roelf Zwaanstra en Trijntje Talsma, beiden overleden.

Links: Geertje Zwaanstra en haar twee kinderen, Jan Koops en Corrie Ruijneman. Ook de kinderen zaten in de trein. Ze werden verpleegd in het ziekenhuis in Meppel.

Berendina Frederika Kip

43 jaar, echtgenote van Bareld Molenaar, geboren te Nieuwe Pekela, zonder beroep, wonende te Eindhoven, dochter van Berend Kip, arbeider, en van Wemeltje Smid, zonder beroep, beiden wonende te Onstwedde. Haar zoon Berend stierf enige dagen later

aan zijn verwondingen.

Arend Putman

17 jaar, geboren te Amsterdam, meubelmaker, wonende te Amsterdam, zoon van Gaston Antoin Jozef Marie Putman, ziekenhuisknecht, en van Anna Kostwinder, zonder beroep, beiden wonende te Amsterdam.

Jakob Lefkovics

31 jaar, geboren te Kolonica, kleermaker, wonende te Amsterdam, zoon van Lipot Lefkovics en Berta Kalkstein. Welk verhaal gaat er verborgen achter dit Joodse slachtoffer van de treinbeschieting? Hij is begraven op de Joodse begraafplaats bij Assen.

Gerrit de Jong

39 jaar, echtgenoot van Gerritjen Hiele, geboren te Rheden, houtscheepsmaker, wonende te Rotterdam, zoon van Pieter de Jong, overleden, en van Trijntje Slagboom, zonder beroep, wonende te Rotterdam.
(Een foto van het echtpaar zien we hierna, boven.)

De acht na afloop overleden gewonden:

Johannes Olijslagers

(Foto rechts)

36 jaar oud, technicus, geboren en wonende te Groningen, echtgenoot van Klazina Maria Kuipers, zoon van Marinus Olijslagers en Grietje Schuls, beiden zonder beroep en wonende te Groningen. Johannes stierf op 5 augustus 1944 om 16.30 uur in het ziekenhuis te Assen.

Jan de Jong

27 jaar, chauffeur, geboren te Gorinchem op 17 april 1917, wonende te Gorinchem, zoon van Johannes Antonius de Jong, sigarenmaker, en Johanna Christina van Dijk, beiden wonende te Gorinchem. Jan overleed op 5 augustus 1944 om 16.30 uur in het ziekenhuis van Hoogeveen.

Anna Margaretha Louisa Berghout

23 jaar, echtgenote van Alfred Plijnaar, zonder beroep, geboren te Rotterdam op 9 november 1920, wonende te Rotterdam, dochter van Antonius Johannes Josephus Berghout, expeditieknecht, en van Hendrika Adriana Wilhelmina Schaap, zonder beroep, beiden wonende te Rotterdam. Anna Berghout stierf op 5 augustus 1944 om 16.00 uur in het ziekenhuis van Hoogeveen.

Freerk Evenga

36 jaar, landbouwer, geboren te Bellingwolde, wonende te Zuidbroek, weduwnaar van Niessien Haaijer, zoon van Jan Evenga en Gepke Jansingh, beiden wonende te Bellingwolde, zonder beroep. Freerk overleed op 5 augustus 1944 om 17.00 uur in het ziekenhuis te Assen.

Cornelis Oosterom

58 jaar, conciërge, geboren te Nieuwland, wonende te Naaldwijk, echtgenoot van Elizabeth Kruis, zoon van Dirk Oosterom, overleden, en van Geertruida Kruis, zonder beroep, wonende te Nieuwland. Cornelis stierf op 7 augustus 1944 om 17.00 uur in het ziekenhuis te Assen.

Berend Molenaar

(Foto links.)

14 jaar, zonder beroep, geboren te Eindhoven op 25 november 1929 en wonende te Eindhoven, zoon van Barend Molenaar, glasblazer, wonende te Eindhoven, en Berendina Frederika Kip, al op 5 augustus 1944 tijdens de

treinbeschieting overleden. Berend stierf op 8 augustus 1944 om 16.00 uur in het ziekenhuis van Hoogeveen. Zijn moeder stierf bij de trein.

Gunster Berend Timmer

23 jaar, viskoopman, geboren te Winschoten, wonende te Assen, zoon van Gunster Berend Timmer, overleden, en Rijndelt Schrik, koopvrouw te Assen. Gunster stierf op 10 augustus 1944 om 01.00 uur te Assen.

Anna Neumann

44 jaar, geboren 7 februari 1900 te Essen, Duitsland. Ze had de Duitse nationaliteit. Ze verbleef te Deventer en woonde te Essen. Ze is overleden op 6 augustus 1944 in het ziekenhuis Bethesda. Er is in Hoogeveen geen overlijdensakte opgemaakt, zodat ze lang uit zicht bleef. Haar betrokkenheid is naar voren gekomen in februari 2015, toen een verklaring werd gevonden in het archief van de gemeente Hoogeveen.

Verder gedood:

X X X X X X X X X

Negen onbekende soldaten, waaronder zeer waarschijnlijk Nederlanders in Duitse krijgsdienst. Hun graven zijn nog niet gevonden.

Hierna: Het graf van Trijntje Smand, op de begraafplaats van Tiendeveen. Dit is het enige graf van doden van de treinbeschieting in de gemeente Hoogeveen. Alle andere doden zijn elders ter aarde besteld. De slachtoffers kwamen niet uit Hoogeveen en de ramp verdween uit vele geheugens.

Trijn, zoals ze werd genoemd, was opgebaard in de huiskamer van haar ouders, aan de Middenraai in Nieuweroord, naast de smederij van haar grootvader. Het was een laag huis en het was erg warm. Overlijden in een zomers augustus bracht ongunstige omstandigheden met zich mee. Haar baar stond op een bed van turf. Het was een akelig gezicht. Er lekte vocht. Het waren traumatische ervaringen voor de andere kinderen. Trijn werd begraven bij haar broer Koert.

HIER RUST
ONZE GELIEFDE
DOCHTER EN ZUSTER
TRUNTJE,
GEB. TE NIEUWERDORD
26 FEBR. 1922,
OVERL. TE RUINEN
5 AUG. 1944.

A. SMAND
A. SMAND-SOK
EN KINDEREN.

RUST ZACHT.